

PRIJATÉ TEXTY

Predbežná verzia

P9_TA-PROV(2020)0182

Medzinárodné a domáce únosy detí z EÚ rodičmi v Japonsku

Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. júla 2020 o medzinárodných a domácich únosoch detí z EÚ rodičmi v Japonsku (2020/2621(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 1 Všeobecnej deklarácie ľudských práv,
  - so zreteľom na článok 9 Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa (ďalej len „UNCRC“) z 20. novembra 1989,
  - so zreteľom na Dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980 (ďalej len „dohovor z roku 1980“),
  - so zreteľom na článok 2, článok 3 ods. 1, článok 3 ods. 5 a článok 3 ods. 6 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ),
  - so zreteľom na článok 24 Charty základných práv Európskej únie,
  - so zreteľom na Viedenský dohovor o konzulárnych stykoch z roku 1963,
  - so zreteľom na zásady uvedené vo svojom uznesení z 28. apríla 2016 o ochrane záujmov dieťaťa v celej EÚ na základe petícií adresovaných Európskemu parlamentu¹,
  - so zreteľom na usmernenia EÚ pre presadzovanie a ochranu práv dieťaťa (2017),
  - so zreteľom na úlohu a činnosť koordinátorky Európskeho parlamentu pre práva detí v otázke únosov detí rodičmi a sporov týkajúcich sa starostlivosti o deti a styku s deťmi s občianstvom EÚ v Japonsku,
  - so zreteľom na rokovania Výboru pre petície na schôdzi 19. – 20. februára 2020,
  - so zreteľom na článok 227 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Výbor pre petície rokoval na svojej schôdzi 19. februára 2020 o petíciách č. 0594/2019, 0841/2019, 0842/2019 a 0843/2019 týkajúcich sa únosov detí rodičmi a práv na návštevy pri pároch s rôznym štátnym občianstvom, pri ktorých má jedna

---

¹ Ú. v. EÚ C 66, 21.2.2018, s. 2.

osoba štátne občianstvo EÚ a druhá štátne občianstvo Japonska;

- B. keďže tieto petície poukázali na znepokojujúcu situáciu v Japonsku, ktorou je nedostatočné vykonávanie súdnych rozhodnutí o návrate detí podľa postupu stanoveného v Haagskom dohovore z roku 1980, rovnako ako nedostatočná možnosť presadzovať právo styku a právo na návštevy detí, čo bráni rodičom z EÚ udržiavať zmysluplný vzťah so svojimi deťmi, ktoré bývajú v Japonsku;
- C. keďže je alarmujúce, aký veľký je počet nevyriešených prípadov únosov detí rodičmi, keď jeden z rodičov je občanom EÚ a druhý občanom Japonska;
- D. keďže podľa japonského práva neexistuje možnosť spoločného výkonu rodičovských práv a povinností; keďže rôzne zdroje dokazujú, že únos je vážnou formou zneužívania dieťaťa;
- E. keďže práva rodiča, ktorý zostal bez dieťaťa, na návštevy a styk s dieťaťom, sú v Japonsku veľmi obmedzené alebo vôbec neexistujú;
- F. keďže všetky členské štáty sú zmluvnými stranami Haagskeho dohovoru z roku 1980 a UNCRC;
- G. keďže v roku 2014 pristúpilo Japonsko k Haagskemu dohovoru z roku 1980 a od roku 1994 je zmluvnou stranou UNCRC;
- H. keďže deti s občianstvom EÚ, ktoré bývajú v Japonsku, musia mať právo na ochranu a starostlivosť potrebnú pre ich dobré životné podmienky; keďže môžu slobodne vyjadriť svoj názor; keďže tieto názory sa musia brať do úvahy pri otázkach, ktoré sa ich týkajú, s prihliadnutím na ich vek a vyspelosť;
- I. keďže rodičia nesú hlavnú zodpovednosť za výchovu a vývoj svojho dieťaťa; keďže strany sú povinné vynaložiť maximálne úsilie a zaručiť uznanie zásady, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj svojho dieťaťa;
- J. keďže pri všetkých opatreniach súvisiacich s deťmi z EÚ v Japonsku sa musia brať v prvom rade do úvahy záujmy dieťaťa;
- K. keďže každé dieťa z EÚ v Japonsku musí mať právo pravidelne udržiavať osobné vzťahy a priamy styk s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmami;
- L. keďže strany musia zabezpečiť, aby dieťa nebolo oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, s výnimkou prípadov, keď príslušné orgány na základe súdneho preskúmania a v súlade s platnými právnymi predpismi a postupmi rozhodnú, že takéto oddelenie je nevyhnutné v záujme dieťaťa; keďže takéto rozhodnutie môže byť nevyhnutné v konkrétnom prípade, napr. ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak žijú rodičia oddelene a treba rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa;
- M. keďže strany sú povinné rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je odlúčené od jedného alebo oboch rodičov, na udržiavanie osobných vzťahov a pravidelného priameho kontaktu s oboma rodičmi okrem prípadov, keď je to v rozpore so záujmom dieťaťa;
- N. keďže v záujme zabezpečenia včasného návratu dieťaťa sa musia všetky strany

Haagskeho dohovoru z roku 1980 zaviazat', že zavedú vnútroštátne opatrenia a právne predpisy, ktoré sú v súlade s ich zmluvnými záväzkami a povinnosťami;

- O. keďže dieťa, ktorého rodičia žijú v rôznych štátoch, musí mať okrem výnimočných prípadov právo na udržiavanie osobných vzťahov a pravidelný priamy styk s oboma rodičmi;
  - P. keďže francúzsky prezident Emmanuel Macron, taliansky premiér Giuseppe Conte a nemecká kancelárka Angela Merkel hovorili s japonským predsedom vlády Šinzom Abem v mene francúzskych, talianskych a nemeckých rodičov a európski veľvyslanci v Japonsku napísali ministrovi spravodlivosti Japonska spoločný list o únosoch detí rodičmi;
  - Q. keďže rodičia detí, ktoré boli unesené druhým rodičom, podali v auguste 2019 oficiálnu sťažnosť Rade OSN pre ľudské práva;
  - R. keďže koordinátorka Európskeho parlamentu pre práva detí pomáha jednotlivým rodičom a rokuje od roku 2018 s japonskými orgánmi vrátane japonského ministra spravodlivosti v októbri 2018 a japonského veľvyslanca pri EÚ v máji 2019 o konkrétnych otázkach týkajúcich sa únosov detí rodičmi a sporov v súvislosti so starostlivosťou o deti a styk s deťmi, ktoré sa týkajú občanov EÚ;
  - S. keďže Výbor pre petície zaslal 6. marca 2020 a koordinátorka Európskeho parlamentu pre práva detí 5. februára 2020 list podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „PK/VP“) Josepovi Borrellovi so žiadosťou, aby boli do programu nasledujúceho spoločného zasadnutia, organizovaného v rámci dohody o strategickom partnerstve medzi EÚ a Japonskom, zaradené medzinárodné záväzky Japonska vyplývajúce z Haagskeho dohovoru z roku 1980 a Dohovoru OSN o právach dieťaťa;
  - T. keďže na druhom spoločnom zasadnutí výboru v rámci dohody o strategickom partnerstve medzi EÚ a Japonskom vyzvala 31. januára 2020 EÚ Japonsko, aby zlepšilo svoj právny rámec a jeho účinné vykonávanie s cieľom zabezpečiť dodržiavanie súdnych rozhodnutí a medzinárodných záväzkov, ako sú UNCRC a Haagsky dohovor z roku 1980; keďže EÚ takisto trvala na tom, že treba zabezpečiť záujem dieťaťa a rešpektovať právo na návštevy, ktoré bolo rodičom priznané;
  - U. keďže Výbor pre petície v nadväznosti na výsledok svojej schôdze z 19. – 20. februára 2020 poslal list misii Japonska pri Európskej únii, v ktorom naliehavo vyzval japonské orgány, aby dodržiavali vnútroštátne a medzinárodné právne predpisy týkajúce sa práv detí a občianskoprávných aspektov medzinárodných únosov detí;
1. vyjadruje znepokojenie nad situáciou detí, ktoré trpia v dôsledku únosov detí rodičmi v Japonsku, ako aj nad tým, že sa všade neuplatňujú príslušné zákony a súdne rozhodnutia; pripomína, že deti z EÚ v Japonsku musia požívať ochranu stanovenú v medzinárodných dohodách, ktoré zaručujú ich práva;
  2. konštatuje s poľutovaním, že Japonsko ako strategický partner EÚ zrejme nedodržiava medzinárodné pravidlá v prípadoch únosov detí rodičmi; pripomína, že japonský právny rámec by sa mal zlepšiť, aby sa v tejto krajine skutočne vykonávali napríklad rozhodnutia vynesené japonskými a inými súdmi príslušných krajín v konaniach podľa

Haagskeho dohovoru z roku 1980 o návrate dieťaťa;

3. zdôrazňuje, že zásady ľudských práv v prípade detí závisia od vnútroštátnych opatrení japonskej vlády; zdôrazňuje, že na to, aby boli zaručené okrem iného práva dieťaťa na oboch rodičov, sú potrebné viaceré legislatívne a nelegislatívne opatrenia; naliehavo vyzýva japonské orgány, aby účinne vykonávali rozhodnutia súdov o práve rodičov, ktorí zostali bez dieťaťa, na návštevy a styk s deťmi, aby mohli udržiavať zmysluplný kontakt so svojimi deťmi, ktoré bývajú v Japonsku; zdôrazňuje, že tieto rozhodnutia treba vždy prijímať s ohľadom na záujem dieťaťa;
4. zdôrazňuje, že prípady únosov detí si vyžadujú rýchle riešenie, lebo časový odstup môže mať dlhodobý negatívny vplyv na dieťa, ako aj na budúci vzťah medzi dieťaťom a rodičom, ktorý zostal bez dieťaťa;
5. poukazuje na to, že únosy detí rodičmi môžu mať negatívny vplyv na blaho dieťaťa a dlhodobé škodlivé dôsledky; zdôrazňuje, že únosy detí môžu viesť k duševným problémom u detí, ako aj u rodičov, ktorí zostali bez dieťaťa;
6. zdôrazňuje, že jedným z hlavných cieľov Haagskeho dohovoru z roku 1980 je chrániť deti pred škodlivými účinkami únosov detí rodičmi tým, že sa vytvoria postupy na zabezpečenie bezodkladného návratu dieťaťa do štátu, v ktorom malo bezprostredne pred únosom obvyklý pobyt;
7. víta podporu a účasť koordinátorky Európskeho parlamentu pre práva detí na riešení tejto situácie a žiada ju, aby s výborom pre petície aj naďalej spolupracovala na riešení prípadov, na ktoré upozornili predkladatelia petícií;
8. trvá na tom, že všetky systémy ochrany detí by mali mať zavedené nadnárodné a cezhraničné mechanizmy, ktoré zohľadňujú špecifiká cezhraničných konfliktov;
9. navrhuje v spolupráci s Haagskou konferenciou vytvoriť jednoducho použiteľnú európsku platformu informačnej podpory na poskytovanie pomoci rodičom v cezhraničných rodinných sporoch (napr. doplnením portálu elektronickej justície o informácie o únosoch detí rodičmi v tretích krajinách a o ďalších právach detí);
10. odporúča členským štátom, aby občanom sprístupnili spoľahlivé informácie o rodinnom práve a právach detí v tretích krajinách vrátane upozornení na problémy, s ktorými sa môžu stretnúť v krajinách, ako je Japonsko, v prípade rozvodu alebo rozluky;
11. víta záväzok Komisie nastoliť túto otázku na každom fóre vrátane spoločného výboru v rámci dohody o strategickom partnerstve medzi EÚ a Japonskom;
12. vyzýva PK/VP, aby túto otázku zaradil do programu ďalšieho zasadnutia organizovaného v rámci dohody o strategickom partnerstve medzi EÚ a Japonskom; vyzýva japonské orgány, aby uplatňovali trestný a občiansky zákonník krajiny;
13. pripomína japonským orgánom, že podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980 sú povinné zabezpečiť, aby si ústredné orgány plnili svoje povinnosti stanovené v článkoch 6 a 7 tohto dohovoru, vrátane povinnosti pomáhať rodičom, ktorí zostali bez dieťaťa, udržiavať kontakt so svojimi deťmi;
14. pripomína japonským orgánom, že sú povinné dodržiavať ustanovenia Viedenského

dohovoru o konzulárnych stykoch a umožniť zástupcom členských štátov plniť si konzulárne povinnosti, najmä v prípadoch, keď sú ohrozené záujmy detí a práva ich rodičov, občanov EÚ;

15. zdôrazňuje, že obmedzenie alebo úplné zamietnutie práv rodiča na styk s dieťaťom a na jeho návštevu je v rozpore s článkom 9 UNCRC;
16. žiada Komisiu a Radu, aby upozornili na povinnosti strán UNCRC, najmä na práva dieťaťa na udržiavanie osobného vzťahu a pravidelný priamy kontakt s oboma rodičmi okrem prípadov, keď je to v rozpore so záujmom dieťaťa;
17. v tejto súvislosti vyzýva japonské orgány, aby sa riadili medzinárodnými odporúčaniami a zaviedli do právneho systému svojej krajiny potrebné zmeny, ako aj možnosť spoločnej starostlivosti po rozviazaní vzťahu rodičov s cieľom zosúladiť svoje vnútroštátne zákony s medzinárodnými záväzkami a aby zabezpečili, aby právo na návštevu a právo na styk s dieťaťom zodpovedali záväzkom vyplývajúcim z UNCRC; vyzýva japonské orgány, aby si splnili svoje záväzky vyplývajúce z UNCRC, ktorý ratifikovali;
18. vyzýva japonské orgány, aby zlepšili spoluprácu s EÚ a umožnili účinné uplatňovanie práv na styk s dieťaťom a jeho návštevy, ktoré súd priznal rodičom, ktorí zostali bez dieťaťa;
19. vyzýva Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť odporúčaniam o cezhraničnej mediácii prijatým všetkými príslušnými zainteresovanými stranami na vnútroštátnej úrovni i úrovni EÚ;
20. žiada zintenzívnenie medzinárodnej spolupráce medzi členskými štátmi a s tretími krajinami s cieľom vykonať všetky medzinárodné právne predpisy týkajúce sa ochrany detí, a najmä Haagsky dohovor z roku 1980;
21. zdôrazňuje, že mimoriadne dôležité je riadne monitorovanie situácie po vydaní rozsudku, a to aj pokiaľ ide o kontakt s rodičmi; vyzýva členské štáty, aby na webových sídlach svojich ministerstiev zahraničných vecí a veľvyslanectiev v Japonsku informovali o riziku únosu detí v tejto krajine a o postoji japonských orgánov v tejto veci;
22. vyzýva Radu, aby na základe usmernení Komisie pre presadzovanie a ochranu práv dieťaťa posilnila súčinnosť systémov varovania o únosoch detí s cezhraničnými dôsledkami, ktoré vytvorili členské štáty, aby spolu s Komisiou zriadila takéto systémy varovania v krajinách, kde zatiaľ chýbajú, a aby informovala o uzavretí príslušných dohôd o spolupráci, ktoré sa zaoberajú prípadmi únosov detí;
23. vyzýva členské štáty, aby vyvinuli spoločné úsilie a zaradili túto otázku do programu všetkých bilaterálnych i multilaterálnych rokovaní s Japonskom s cieľom vyvinúť tlak na japonské orgány, aby si v plnom rozsahu plnili svoje záväzky vyplývajúce z medzinárodných právnych predpisov o ochrane detí;
24. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Európskej komisii, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Japonska.